

Nr 100.

Ankom till riksdagens kansli den 6 maj 1942 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändrade grunder för främjande av vedproduktionen, m. m.

(2:a avd.)

I propositionen nr 186 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över folkhushållningsärenden för den 27 februari 1942, föreslagit riksdagen att *dels* godkänna de ändrade grunder för främjande av vedproduktionen, som av föredragande statsrådet angivits, *dels ock* medgiva att reservationsanslagen till Lån till avverkningsförskott åt vedproducenter och till Förlagskapital för inköp av ved må disponeras i enlighet med vad av föredragande statsrådet anförts.

Enligt kungörelsen den 8 december 1939 (nr 843) med vissa bestämmelser till främjande av vedproduktionen och kungörelsen den 30 december 1940 (nr 1062) angående ändrad lydelse av 4 och 8 §§ förstnämnda kungörelse äger statens bränslekommission bevilja lån för förskottering av avverkningskostnad för ved samt meddela garanti åt skogsägare att ved, som av honom för avsalu produceras och som icke finner köpare, skall av staten inlösas till fastställt pris (garantipris). Bestämmelserna om lån för förskottering av avverkningskostnad innebära i huvudsak följande.

Bränslekommissionen äger bevilja till Sveriges skogsägareföreningars riksförbund ansluten skogsägareförening lån för förskottering av avverkningskostnad för ved, som enligt kontrakt skall till föreningen levereras av dess medlemmar eller andra skogsägare. Ansökan om lån skall enligt kungörelsen vara åtföljd av vidimerade avskrifter av de leveranskontrakt, som med låneansökan avses, ävensom av en över kontrakten upprättad särskild förteckning. Lån må beviljas endast beträffande sådan ved, som omfattas av statsgaranti, och högst till belopp motsvarande 90 procent av det för veden gällande garantibeloppet. Å lyftat lånebelopp skall föreningen erlagga ränta efter 4 procent om året från lyftningsdagen till dess betalning sker eller till dess avräkning i samband med vedens inlösning verkställs. Då skogsägareförening försålt vedparti, för vilket föreningen av erhållet lån utlämnat förskott till skogsägare, skall föreningen av lånets kapitalbelopp återbetala så mycket som belöper å det sålda partiet, så ock erlagga å nämnda delbelopp upplupen ränta. Av bränslekommissionen beviljade lån utbetalas av stats-

kontoret på rekvisition av kommissionen. Inbetalningar av kapital- och räntebelopp skola verkställas till statskontoret, som har att lämna meddelande till kommissionen om verkställda inbetalningar. Skogsägareförening, som erhållit lån, har att därav utlämna förskott till skogsägare, som avses med föreningens låneansökan. Förskott må ej lämnas med mindre beslut meddelats därom att den ved, som avses i det med skogsägaren upprättade leveranskontraktet, skall omfattas av statsgaranti. Förskott må ej, där ej särskilda omständigheter till annat föranleda, uppgå till större belopp än som motsvarar 90 procent av det för veden gällande garantibeloppet. På skogsägareföreningen ankommer att bestämma, huruvida och i vilken omfattning skogsägaren skall ställa säkerhet för förskottet.

Genom kungörelser den 16 maj 1941 (nr 263) och den 3 oktober 1941 (nr 792) har beslag lagts å inom landet producerad ved, varjämte en fullständig reglering av handeln med ved genomförts.

Regleringen innebär bland annat att i varje kristidsstyrelseområde skola finnas en eller flera auktoriserade uppköpare av brännved ävensom särskilda auktoriserade uppköpare av industrived. Producenterna skola i regel vara skyldiga att sälja sin ved antingen till dessa uppköpare eller också direkt till bränslekommissionen eller dess organ. Uppköpen skola i princip läggas så, att kommissionen och kristidsstyrelsernas bränslekontor stå såsom uppköpare för ved från domänverkets skogar, övriga allmänna skogar, bolagsskogar samt vissa större enskilda skogar, under det att från övriga enskilda skogar veden skall uppköpas genom de auktoriserade brännved-uppköparna. På rena landsbygden och i vissa fall även å tätorter får dock direkthandel mellan producent och konsument på brukligt sätt förekomma i viss utsträckning, i den mån bränslekommissionen lämnat tillstånd därtill. De auktoriserade uppköparna skola efter vederbörande kristidsstyrelses anvisningar sälja den ved de uppköpt antingen direkt till större förbrukare mot licens eller också till vedhandlarna. De senare omhändervärdistributionen av ved till de smärre förbrukarna.

För de auktoriserade veduppköparnas verksamhet gälla vissa i samband med auktorisationen meddelade särskilda bestämmelser, olika för olika slags ved. För vanlig brännved innebära bestämmelserna bland annat följande. Uppköparen skall vara skyldig att inom visst angivet verksamhetsområde till normalpriser eller av kommissionen eljest fastställda priser från enskilda skogar inom området inköpa ved till de kvantiteter som bränslekommissionen bestämmer. Uppköparen skall vidare ombesörja inmätning, transport, buffertlagring, inlastning och avsändning av all inköpt ved till av vederbörande kristidsstyrelse anvisade köpare samt, om kommissionen så påfordrar, ombesörja transport och inlastning på järnväg även av sådan ved vid bilväg eller kaj inom området, som direkt inköpts av bränslekontoret. Vid försäljning äger uppköparen betinga sig köpeskilling, motsvarande inköpspriset, med tillägg av enligt gällande taxor och avtal erlagda transport- och lagringskostnader ävensom anskaffningsersättning och i förekommande fall transportersättning. Anskaffningsersättningen utgår med 50 öre för kubikmeter ved löst mått och transportersättning i regel med 25 öre för kubikmeter. I vissa fall kan transportersättningen bli större. Kommissionen tillhandahåller uppköparen förlagskapital, avvägt efter verksamhetens omfattning, dock ej för avverkningsförskott. Förlagskapitalet disponeras räntefritt under sex månader och löper därefter med fyra procent

ränta. Till säkerhet för förlagskapital och ränta skall uppköpare ställa bankgaranti eller annan säkerhet, som kan av kommissionen godkännas.

För möjliggörande av den i det föregående omförmälda statliga låneverksamheten för förskottering av avverkningskostnad för ved samt uppläggandet av ett statligt vedlager ha särskilda medel anvisats av riksdagen. För innevarande budgetår ha sålunda anvisats två skilda reservationsanslag å kapitalbudgeten, nämligen ett å 25 000 000 kronor till Lån till avverkningsförskott åt vedproducenter och ett å 30 000 000 kronor till Förlagskapital för inköp av ved.

För budgetåret 1940/41 anvisades vidare ett förslagsanslag av 2 000 000 kronor till Omkostnader i samband med inköp och inlösen av ved. Enligt skrivelse nr 99 har 1940 års urtima riksdag medgivit, att sistnämnda anslag finge disponeras i enlighet med vad i proposition nr 72 föreslagits, vilket innebär, att Kungl. Maj:t erhöi rätt att under budgetåret 1940/41 använda högst 75 000 kronor till ersättningar åt skogsägareföreningarna för arbete med förmedlingen av lån för avverkningsförskott. Med stöd av detta bemyndigande har Kungl. Maj:t sedermera för detta ändamål anvisat 30 000 kronor. För budgetåret 1941/42 uppgår motsvarande anslag till 3 000 000 kronor, från vilket anslag skall utgå även ersättning till skogsägareföreningarna för deras låneförmedlingsverksamhet m. m. under budgetåret.

I skrivelse den 14 november 1941 med förslag rörande anslag för budgetåret 1942/43 har *bränslekommissionen* anmält, att kommissionen ansett sig icke för sagda budgetår behöva begära ytterliga medel å de förut omnämnda, å kapitalbudgeten för innevarande budgetår uppförda reservationsanslagen till Lån till avverkningsförskott åt vedproducenter samt till Förlagskapital för inköp av ved. Därvid har dock kommissionen förutsatt att ett belopp av 15 000 000 kronor, som enligt kommissionens beräkningar vore tillgängligt för användning såsom lån till avverkningsförskott men som icke behöfve användas för detta ändamål, finge utnyttjas såsom förlagskapital för inköp av ved.

I skrivelse den 9 januari 1942 har *bränslekommissionen* vidare hemställt, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärd för åstadkommande av sådan ändring av kungörelsen den 8 december 1939 (nr 843) med vissa bestämmelser till främjande av vedproduktionen, att räntefrihet medgives beträffande lån åt skogsägareföreningarna för förskottering av avverkningskostnad. Kommissionen har även anhållit om bemyndigande att vidtaga sådan ändring i villkoren för auktorisation av brännveduppköpare, att skyldighet att å förlagskapital erlægga ränta bortfaller, samt att såvitt angår andra auktoriserade brännveduppköpare än skogsägareföreningarna dylikt förlagskapital må användas jämväl för förskottering av avverkningskostnad.

I framställningen har kommissionen inledningsvis upptagit frågan om

användande av förlagskapital även för förskottering av avverkningskostnad samt därom anført:

Från ett flertal auktoriserade brännveduppköpare har kommissionen fått emottaga framställningar om tillstånd att använda förlagskapital jämväl till utlämnande av avverkningsförskott. Till stöd härför har bland annat framhållits, att skogsägarna själva i allmänhet icke förfoga över rörelsekapital av den storlek, som erfordras för genomförande av det i samband med det allmänna vedbeslaget uppgjorda avverkningsprogrammet. Denna brist på rörelsekapital har blivit än mer framträdande på grund av det förhållandet, att de veduppköpande industrierna till följd av den nya organisationen av vedhandeln icke längre såsom tidigare tillhandahålla skogsägarna förskott för bestridande utav avverkningskostnaderna. Ytterligare har framhållits, att vid det förhållandet att skogsägareföreningarna äga rätt att erhålla lån till utlämnande av förskott, övriga auktoriserade brännveduppköpare skulle vid avslag å deras framställningar bliva sämre ställda än dessa. Slutligen har erinrats därom att fullgod säkerhet ställes för hela förlagskapitalet.

Enligt kommissionens uppfattning äro de sålunda framförda synpunkterna värda allt beaktande. Starka sakskaäl tala sålunda för att förlagskapital för nu ifrågavarande uppköpare vidkommande få begagnas för utlämnande utav avverkningsförskott.

I anslutning härtill har kommissionen framhållit, att denna fråga icke kan lösas utan samband med spörsmålet om och i vad mån en ändring i bestämmelserna angående utlämnande av avverkningsförskott till skogsägareföreningarna bör äga rum. Kommissionen har i detta hänseende erinrat om att skogsägareföreningarna ha att å lyftat lånebelopp erlägga ränta efter 4 procent samt påpekat, att dessa — därest övriga auktoriserade brännveduppköpare erhöle rätt att använda förlagskapital, som ju löper räntefritt under de första 6 månaderna, till utlämnande utav avverkningsförskott — skulle komma i sämre läge än de auktoriserade brännveduppköparna. Enligt kommissionens mening böra räntebestämmelserna därför bringas i samklang med varandra, vilket lämpligast kan ske genom att helt slopa räntebestämmelserna.

Statskontoret har anført:

Statskontoret känner sig icke övertygat om att någon ändring i de av bränslekommissionen i sin skrivelse påtalade bestämmelserna bör vidtagas. En räntebefrielse å avverkningslånen skulle, så vitt ämbetsverket kan finna, i verkligheten innebära en statssubvention till skogsägareföreningarna. Med nuvarande omfattning av lånerörelsen skulle denna subvention kunna beräknas till cirka 400 000 kronor årligen, men skulle vid ökad utlåning kunna stiga till miljonbelopp. En dylik subvention torde vara desto mindre motiverad, som ersättning till skogsägareföreningarna för dessas arbete med vedanskaffningen, såsom departementschefen framhållit i Kungl. Maj:ts proposition nr 72 till urtima riksdagen år 1940, skall utgå efter andra grunder.

Skulle av skäl, som statskontoret ej kan överblicka, likformighet i förfarandet vid utlämnande av förskottslån och förlagsmedel anses önskvärd och generell räntefrihet — vilken i så fall dock bör begränsas till viss tid,

högst sex månader — befinnas böra medgivas, torde i varje fall en minskning böra ske av gottgörelsen till skogsägareföreningarna för deras besvär med låneförmedlingen, eventuellt också en korrigerings nedåt av försäljningsprisen för ved böra komma till stånd. Under förutsättning att förlagskapitalet må användas även för avverkningsförskott, håller statskontoret vidare före, att den uppdelning av anslaget, som genomfördes år 1941, bör upphöra och såväl lån som förlagsmedel beviljas från ett och samma anslag.

I sammanhang med dessa uttalanden har statskontoret hemställt, att Kungl. Maj:t ville vidtaga åtgärder för genomförande av sådan ändring av kungörelsen den 8 december 1939 (nr 843) att av bränslekommissionen beviljade lån utbetalas av kommissionen, som även skulle uppbära inflytande kapital- och räntebelopp.

I en promemoria den 27 februari 1942 ha från bränslekommissionens sida lämnats vissa uppgifter om tillvägagångssättet vid utlämnande av förlagskapital till auktoriserade brännveduppköpare samt om de föreskrifter som meddelats för kontroll över förlagsmedlens användning m. m. I promemorian har vidare framhållits, att kommissionen har under övervägande frågan, huruvida uppköpare bör åläggas skyldighet att för sin verksamhet såsom auktoriserad uppköpare öppna särskilt postgirokonto.

Föredragande statsrådet har för egen del anfört:

Den under 1941 genomförda handelsregleringen för ved och den utformning regleringen erhållit i avseende å inköpsverksamheten ha ställt myndigheterna inför vissa ekonomiska problem, vilka tidigare icke förelegat. Avsikten med de föreliggande framställningarna är att, såvitt möjligt, åstadkomma en smidig och efter de faktiska förhållandena bättre anpassad ordning i syfte att åt statens ekonomiska medverkan skänka full effektivitet. Bränslekommissionens förslag i dessa hänseenden innebär, såsom av den lämnade redogörelsen framgår, att skyldigheten att erlægga ränta såväl å lån för förskottering av avverkningskostnad som å förlagskapital för inköp av ved skall upphöra, att auktoriserade brännveduppköpare skola få använda sådant förlagskapital även till förskottering av avverkningskostnad och att anslaget till Lån till avverkningsförskott åt vedproducenter i mån av behov må användas även till förlagskapital för inköp av ved. Som en ytterligare ändring kommer därtill statskontorets förslag, att bestyren med utanordnande och vid återbetalning av lån för förskottering av avverkningskostnad skola överflyttas från statskontoret till bränslekommissionen.

Bestämmelsen om erläggande av ränta å lån för förskottering av avverkningskostnad torde, såsom bränslekommissionen framhållit, otvivelaktigt ha medverkat till att de ifrågavarande lånen blivit mindre eftersökta än vad som förväntats. I de fall, där lånemöjligheterna begagnats, ha skogsägareföreningarna ofta, för att i största möjliga mån undvika räntekostnader, upptagit sådana lån så sent som möjligt, mången gång först då veden blivit inmätt. Genom ett sådant förfaringsätt har utbetalandet av förskott till täckande av skogsägarnas kostnader i samband med själva vedavverkningarna icke kunnat ske, varigenom syftet med lånen förfelats. Lånen ha kommit att fylla ungefär samma funktion som de medel, vilka anvisats till förlagskapital för inköp av ved. Därest, såsom bränslekommissionen föreslagit, skyldigheten att erlægga ränta å ifrågavarande lån icke längre bibehålles,

torde möjligheterna för skogsägaren att erhålla avverkningsförskott komma att väsentligt ökas. Statskontoret har gentemot bränslekommissionens förslag uttalat, att ifrågavarande räntebefrielse i verkligheten skulle innebära en statssubvention till skogsägareföreningarna, vilken vid ökad utlåning skulle kunna stiga till miljonbelopp och som vore desto mindre motiverad, då särskild ersättning till skogsägareföreningarna för dessas arbete med vedanskaffningen utginge efter vissa i Kungl. Maj:ts proposition till 1940 års urtima riksdag, nr 72, angivna grunder. Statskontorets farhåga att staten genom att medgiva ifrågavarande räntebefrielse måhända skulle komma att behöva lämna subventioner intill miljonbelopp synes betydligt överdriven. Enligt vad från bränslekommissionen under hand inhämtats ha ränteinkomsterna under tiden 1 januari 1940—31 januari 1942 utgjort tillhopa 338 048 kronor. Det synes mig som om under sådana förhållanden statsekonomiska skäl icke böra förhindra ett genomförande av den föreslagna åtgärden. Att, såsom statskontoret påpekat, företaga en minskning av gottgörelsen åt skogsägareföreningarna för förmedlingen av ifrågavarande lån torde knappast låta sig göra under innevarande budgetår, enär skogsägareföreningarna på grund av sin befattning med låneförmedlingen under året redan åsamkats utgifter, för vilka föreningarna beräknat erhålla ersättning från staten. Dylik ersättning synes däremot icke böra utgå från och med nästa budgetår, eftersom fördelen för skogsägareföreningarna av befrielsen från skyldigheten att erlägga ränta å lånen i fråga torde innebära tillräcklig gottgörelse. Med anledning av vad jag sålunda anfört finner jag mig alltså oförhindrad att biträda bränslekommissionens förslag i nu förevarande avseende och tillstyrker således, att den nu gällande bestämmelsen om skyldighet att erlägga ränta å lånen i fråga upphäves.

Den i auktorisationsvillkoren för brännveduppköparna intagna bestämmelsen att förlagskapital för inköp av ved skall disponeras räntefritt under sex månader och därefter löpa med fyra procent ränta har tillkommit i syfte att motverka att uppköparna onödigtvis fördröja omsättningen av den av dem uppköpta veden. Det är ännu för tidigt att bilda sig en uppfattning om, huruvida uppköparna komma att kunna försälja veden så tidigt att de icke behöva erlägga ränta å det uppburna förlagskapitalet, men hittills torde i regel uppköparna icke ha fördröjt försäljningen av veden. I de fall, då vedens omsättning ej kan ske med avsedd snabbhet, kan detta ofta bero på omständigheter, varöver uppköparna icke kunna råda, och det synes vara rimligt, att de i sådana fall befrias från skyldighet att erlägga ränta. Rent principiellt torde ränta däremot böra uttagas, då veden på grund av veduppköparnas egna åtgöranden icke blivit av dem försäld inom sexmånadersfristen. Emellertid torde bedömningen av frågan huruvida dröjsmålet med vedens försäljning härleder sig av orsaker, som bero på uppköparens åtgärder eller icke, föranleda avsevärda svårigheter, varför det ur enhetlighetens synpunkt synes vara lämpligast med samma regel oaktat omständigheterna i det särskilda fallet. Jag ansluter mig därför till bränslekommissionens förslag att helt slopa bestämmelsen om erläggande av ränta å förlagskapital för inköp av ved. Ur statsfinansiell synpunkt torde upphävandet av ifrågavarande räntebestämmelse vara utan större betydelse. Genom att avskaffa nu förevarande skyldighet att erlägga ränta skulle också, vid bifall till det i det föregående framlagda förslaget om slopande av ränta å lån för förskottering av avverkningskostnad, vinnas en i och för sig önskvärd likformighet mellan sagda förskottslån och förlagskapital. Mot en åtgärd av nu angivet slag kan möjligen anföras, att uppköparnas hela

verksamhet kommer att finansieras av staten utan att garantier finnas för att medlen verkligen komma till avsedd användning. Med hänsyn till de kontrollåtgärder som bränslekommissionen genomfört synas emellertid farhågor av antydd art i stort sett kunna avvisas. Det av bränslekommissionen till övervägande upptagna spörsmålet om anlitage av postgiro för uppköparnas utbetalningar synes dock böra särskilt uppmärksammas som ett lämpligt medel för vinnande av ökad säkerhet för förlagsmedlens rätta användning. Frågan om upphävande av den i auktorisationsvillkoren för brännveduppköpare intagna föreskriften om skyldighet att erlagga ränta torde böra avgöras av Kungl. Maj:t, sedan riksdagen prövat de förslag varom nu är fråga. I samband därmed torde Kungl. Maj:t böra till avgörande upptaga spörsmålet om skyldighet för uppköparna att inleverera upplupna ränteinkomster från erhållna förlagsmedel.

Bränslekommissionens skäl för förslaget att såsom brännveduppköpare auktoriserade företag och personer skola få använda till deras förfogande ställt förlagskapital för inköp av ved jämväl för förskottering av avverkningskostnad synas mig kunna godtagas. Jag tillstyrker därför den sålunda föreslagna användningen av förlagskapitalet, givetvis dock under förutsättning att de regler, som i ifrågavarande hänseende gälla för de till Sveriges skogsägareföreningars riksförbund anslutna skogsägareföreningarna i tillämpliga delar skola gälla även beträffande nu förevarande brännveduppköpare.

Även om ett genomförande av den i det föregående berörda räntefriheten för lånen för avverkningsförskott kommer att medföra ett ökat anlitage av de medel som stå till förfogande för detta ändamål torde, såsom bränslekommissionen framhållit, hela det härför tillgängliga beloppet knappast komma till användning. Däremot synas stora krav komma att ställas på medel för förlagskapital för inköp av ved och det lär icke vara uteslutet att härför avsedda medel komma att visa sig otillräckliga. Det synes därför vara lämpligt att, såsom bränslekommissionen föreslagit, medel ur anslaget till Lån till avverkningsförskott åt vedproducenter må kunna användas även såsom förlagskapital för inköp av ved. Därest en sådan användning kommer till stånd, bör det givetvis ankomma på bränslekommissionen att tillse att den belastning å anslaget, som kan komma att orsakas av utbetalningar av förlagskapital, icke blir så stor att möjligheterna att tillgodose det med anslaget ursprungligen avsedda ändamålet minskas. Jag förordar sålunda att för förlagskapital till inköp av ved erforderliga medel skola, i mån av behov, kunna utgå av förenämnda reservationsanslag till Lån till avverkningsförskott åt vedproducenter.

Ett genomförande av statskontorets förslag om sådan ändring av kungörelsen den 8 december 1939 med vissa bestämmelser till främjande av vedproduktionen att den med utgivandet av lån för förskottering av avverkningskostnad förenade statliga kassaverksamheten skulle komma att överflyttas från statskontoret till bränslekommissionen torde otvivelaktigt komma att medföra betydliga förenklingar vid administrerandet av låneverksamheten i fråga. Därtill kommer att, då kommissionen är beslutande myndighet i fråga om beviljande av lånen samt även närmast svarar för kontrollen av lånemedlens rätta användning, det ur enhetlighetens synpunkt måste anses lämpligt att även utbetalningen av lånen och bestyren vid återbetalning av lånen omhänderhavas av bränslekommissionen. Jag finner sålunda goda skäl tala för ett genomförande av det av statskontoret gjorda förslaget och tillstyrker detsamma.

Utskottet.

De av föredragande statsrådet föreslagna åtgärderna hava såsom av den lämnade redogörelsen framgår betingats av önskvärdheten av att stimulera vedproduktionen. Utskottet vill framhålla, att utskottet i likhet med statskontoret icke kunnat undgå att finna den föreslagna räntebefrielsen å avverkningslånen innebära en statssubvention till skogsavverkningen för bränslebehov. Att räntefrihet införes för nämnda lån och jämväl för i anspråk taget förlagskapital, varå enligt nu gällande bestämmelser ränta skall erläggas efter en till sex månader bestämd frist, måste enligt utskottets mening leda till en icke oväsentlig ränteförlust för staten. Med hänsyn till den stora betydelsen av att landets bränsleförsörjning med alla till buds stående medel tryggas och då omförmälda åtgärder måste betraktas som ett led i detta syfte har utskottet likväl icke velat motsätta sig bifall till föredragande statsrådets här ifrågakarande förslag. Enligt utskottets uppfattning förefaller det emellertid rimligt, att vid prissättningen å ved vederbörlig hänsyn tages till ovannämnda ränteförlust.

Ett anlåtande av postgiro för uppköparnas utbetalningar skulle, synes det utskottet, vara ett lämpligt medel för vinnande av ökad säkerhet för beviljade förlagsmedels rätta användning.

Vad föredragande statsrådet i övrigt i detta sammanhang anfört och föreslagit har icke givit utskottet anledning till erinran eller yttrande.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna de ändrade grunder för främjande av vedproduktionen, som av föredragande statsrådet i statsrådsprotokollet över folkhushållningsärenden för den 27 februari 1942 angivits,

b) medgiva, att reservationsanslagen till Lån till avverkningsförskott åt vedproducenter och till Förlagskapital för inköp av ved må disponeras i enlighet med vad av föredragande statsrådet i ovannämnda statsrådsprotokoll anförts.

Stockholm den 5 maj 1942.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 99.

Reservation

av herrar *Johan Bernhard Johansson, Gränebo, Heiding, Andrén, Björkman, Andersson* i Prästbol, *Hansson* i Rubbestad, *Andersson* i Södergård, *Åqvist* och *Staxäng*, vilka ansett, att sista meningen i första stycket av utskottets yttrande bort utgå.